

Marek Sobiecki

Prezes Zarządu

Centrum Utylizacji Opon

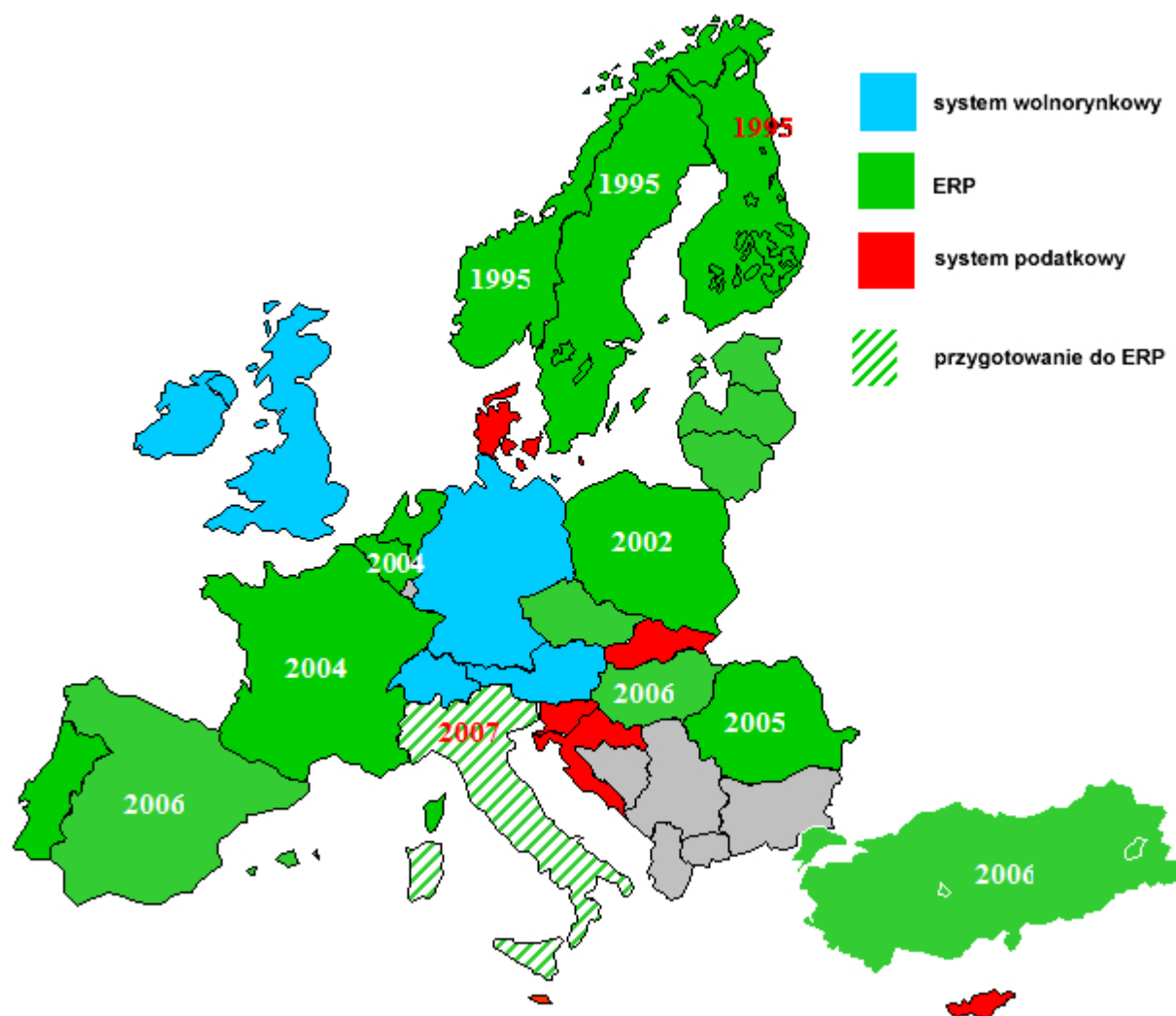
Organizacji Odzysku S.A.

Uruchomienie w Polsce systemu zbiórki i odzysku zużytych opon samochodowych.

Wraz z wejściem w życie, z dniem 1 stycznia 2002 roku, tzw. ustawy „produktowej”, rozpoczęło się w Polsce budowanie systemu gospodarki odpadami po oponach samochodowych. Początkowo prace te podjęli wspólnie najwięksi producenci opon, działający wówczas na terenie naszego kraju, posiadający zakłady produkcyjne w Polsce, jak i sprowadzający do kraju opony nowe, poprzez swoje spółki, utworzone w naszym kraju. Goodyear, Michelin Bridgestone, Continental i Pirelli zawarli porozumienie w tym zakresie i założyli spółkę Centrum Utylizacji Opon Organizacja Odzysku S.A. (CUO), by ta stworzyła ogólnokrajowy system zbiórki i przewozu zużytych opon oraz wykonywała w ich imieniu obowiązki odzysku nałożone ustawą „produktową”.

Godnym podkreślenia jest fakt, że w 2002 roku, kiedy w Polsce rozpoczęto budowę systemu gospodarki zużytymi oponami, systemy takie w Europie posiadały tylko kraje skandynawskie, a większość państw nawet nie podejmowała jeszcze żadnych działań w tym zakresie – niektóre z nich nie zrealizowały ich do dnia dzisiejszego (rys.1).

Rys.1. Modele gospodarki odpadami po oponach samochodowych w Europie

Źródło: dane Europejskiego Stowarzyszenia Producentów Opon i Wyrobów Gumowych ETRMA.

W tym czasie CUO rozpoczęło budowanie ogólnokrajowego systemu zbiórki, podpisując umowy z dwiema firmami logistycznymi i uruchamiając zbiórkę opon w zakładach wulkanizacyjnych, bazach transportowych i gminach.

Podpisano pierwsze umowy z instalacjami odzysku.

Dzisiaj dla CUO zbiera zużyte opony, na terenie całego kraju, czterech dużych Operatorów Logistycznych, z ponad 30 podwykonawcami, a odzysk realizuje 8 dużych instalacji, w tym 4 cementownie i 2 duże instalacje do granulowania opon.

Podjęciem współpracy, jeszcze w roku bieżącym, zainteresowanych jest także kilka nowych instalacji.

W ślad za działaniami CUO, zbiórkę i odzysk zużytych opon rozpoczęli inni przedsiębiorcy. Do roku 2008 powstało też kilka innych organizacji odzysku, choć dla większości z nich zużyte opony stanowią tylko część zakresu ich działalności.

Dynamiczny rozwój zbiórki i odzysku zużytych opon w Polsce obrazuje rys.2. W ciągu 7 lat rozbudowy systemu gospodarki odpadami po oponach, zbiórka i odzysk wzrosły 6-krotnie, z nieco ponad 25 tys. ton w roku 2002 do ok. 150 tys. ton prognozowanych w roku 2008.

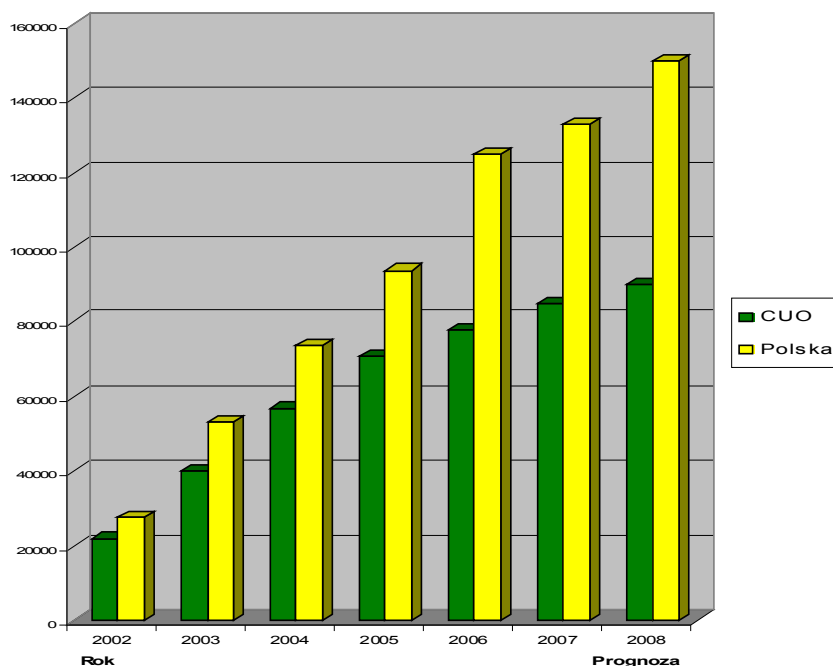
Pomimo rozwijających się działań konkurencji, CUO zachowało swą dominującą pozycję na rynku, zbierając i przekazując do odzysku ok. 2/3 całości zbieranych opon w Polsce (w roku 2008 nieco ponad 90 tys. ton).

Zdecydowana większość odzysku zużytych opon w Polsce (ponad 70%) realizowana jest poprzez odzysk energetyczny, czyli poprzez spalanie opon z odzyskiem energii. Ponad 90% tego odzysku ma miejsce w piecach klinkierskich w cementowniach (fot.1).

Większość cementowni polskich posiada możliwość spalania całych opon. Ponadto część opon spalana jest w cementowniach także w postaci pociętej.

Opony w formie granulatu, wymieszane z miałem węglowym, spalają też niektóre elektrociepłownie, a wstępne zainteresowanie takim paliwem przejawiają również inne sektory gospodarcze.

Rys.2. Zbiórka i odzysk zużytych opon w Polsce w latach 2002 – 2008

Do odzysku, zgodnie z polskim prawem zaliczane jest także bieżnikowanie opon oraz wykorzystywanie zużytych opon, w całości lub w częściach (proces R14), do porządkowania i zabezpieczania składowisk odpadów, a także jako odbijaczy, czyli do ochrony nabrzeży portowych, do osłony torów wyścigowych czy placów budowy przy drogach, poprzez tzw. bufery (fot.2).

fot.1 piec klinkierski w cementowni

fot.2 bufery

Wyodrębnioną formą odzysku zużytych opon jest też oczywiście recykling materiałowy, czyli wykorzystanie zużytych opon do wytworzenia innych produktów, po uprzednim ich przygotowaniu, przede wszystkim po oddzieleniu stali i odpadów tekstylnych oraz rozdrobieniu odpadu gumowego.

W Polsce funkcjonują obecnie dwie duże i kilka mniejszych instalacji do granulowania zużytych opon oraz kilka zakładów produkujących wyroby finalne z granulatu gumowego, takie jak kółeczka do kontenerów śmieciowych (fot.3.), elementy bezpieczeństwa drogowego (fot.4) czy nawierzchnie obiektów sportowych (fot.5).

Funkcjonujące w Polsce systemy zbiórki odpadów po oponach oraz istniejące instalacje do odzysku pozwalały dotychczas na uzyskiwanie, a nawet przekraczanie wyznaczonych poziomów odzysku i recyklingu. Jedynie w przypadku opon „ponadgabarytowych”, czyli dużych rozmiarów opon rolniczych i przemysłowych nie udaje się, w skali całego kraju, osiągnąć wyznaczonych poziomów, z uwagi na wysokie koszty zbiórki i transportu oraz cięcia tego rodzaju opon.

fot.3 kółeczka z granulatu

fot.4 element bezpieczeństwa

fot.5 nawierzchnia drogowego sportowa

Warszawa, luty 2009